

Вера је онај простор у којем се Господ открива

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 1. марта 2026. године, у Недељу православља, у храму Светог Саве на Врачару

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, прошла је прва недеља поста. Слава Богу! И ево, сабрали смо се на светој Литургији да се причестимо Телом и Крвљу Христовом. Заправо, суштина и циљ нашег духовног живота и наше вере јесте да се причестимо Христом, да успоставимо и постигнемо нераскидиву заједницу љубави са Њим. То је и циљ поста.

Оно што најчешће употребљавамо као реч и оно о чему највише говоримо јесте љубав. Циљ једноставно постаје љубав. У исто време насупрот љубави испречује се често самољубље и гордост. Колико ћемо само пута помислити, па и изговорити, да ли нас воли тај и тај. Ретко кад се питамо да ли ми волимо, да ли волимо икако, а камоли да ли волимо оном љубављу на коју нас позива Господ – умом, срцем, телом и читавим својим бићем. Позива нас да волимо Њега, јер само у таквој опредељености, у одлучној спремности да читавим својим бићем волимо Бога, а не само својим једним делом, можемо истински, на истински и прави начин, волети и све оно што је Божје, читаву творевину, а најпре круну творевине – човека, оног који је поред нас. Али ако

не претходи ово прво, онда није могуће ни оно друго, тј. онда оно друго, онда је љубав према ближњем, према оном који је поред нас, по правилу упрљана самољубљем, по правилу има трговачке односе, по правилу носи у себи то да ли ме тај други воли.

Међутим, када је Господ у нашој љубави на првом месту, све нам онда постаје јасно. Знамо да све зависи од наше љубави. Ако воли нас, па онда воли све и сва. Ако воли мене, ако воли тебе, Он као љубав воли све, а ми волећи Њега волимо онда Његовом љубављу. То је и циљ поста, браћо и сестре, а то нам открива и света тајна Причешћа.

Ако постимо да би нас други видели, ако постимо да бисмо умирили своју савест, да бисмо достигли до унутарњег психолошког комфора, ако постимо због тога што мислимо да смо бољи од других, онда смо примили своју плату сада и овде, али она је као и све што је из оног што је сада и овде пролазна.

Пост, дакле има за циљ љубав. То има за циљ и наша вера, а она је темељ и основ нашег живота. Од вере све зависи, али ако у нама постоји жеља, чежња и потреба да се семе вере које постоји у нашим срцима разбукта, да се развије, да донесе плода, онда ће доћи и одговор од Оног који је смисао нашег живота. Доћи ће одговор од самог Бога баш онако као што је то писано у одломку из Јеванђеља који смо чули на светој Литургији.

Видели смо сведочење једног који је препознао Месију Христа, сведочење Филипа свом пријатељу Натанаилу. А видели смо из одговора Натанаила да се његове мисли, његово срце и његова душа бори у чежњи, у потреби за Богом, за Месијом. Видели смо то онда када му је Филип рекао да је видео да је нашао Онога о којем су пророци говорили, Онога кога сви исчекују и да је тај из Назарета, да је тај Исус син Марије. И нешто се ту није уклапало у оном што су говорила писма, јер Свето Писмо је говорило о томе да ће Месија доћи из Витлејема. И заиста је Господ рођен у Витлејему, али када је отишао у Египат, није се вратио у Витлејем. Његови родитељи нису дошли у Витлејем, јер су још увек били живи они који су тражили душу Детета, који су хтели да Га убију, и отишли су у Назарет. То није знао Натанаило и када је чуо да је Месија из Назарета појавила се сумња у њему. Али очигледно је да је чезнуо за Месијом и знао је то Господ. Јер када је дошло до сусрета између Натанаила и Господа, Господ је открио да препознаје чежњу и потребу за Спаситељем у Натанаилу. Открио је да препознаје веру Натанаилову. У том сусрету чежње и вере Натанаилове препознао је у Исусу Сина Божјег и њу је исповедио.

Вера је, браћо и сестре, онај простор и оно место у којем се Господ открива. Вера је оно што нас спасава. Није ли то толико пута сам Господ рекао када је помогао многима у Јеванђељу. На пример, када је исцелио десет губавих и само један дошао да Му захвали, да Му покаже благодарност, Господ није рекао: Ти, који си због свог греха био губав, никакав си био, да није било мене не би се спасао, ја сам те извукао, ја сам ти пружио помоћ и дужан си да ми се захвалиш, да ми заблагодариш! Не, Господ је рекао: Вера твоја спасла те! Зато је, браћо и сестре, вера основ нашег живота. Али не ма каква вера, већ истинска и права вера, вера коју су проповедали апостоли и уобличили је и предали Цркви, а Црква до наших дана кроз свете тајне, кроз светитеље Божје, кроз Свете Саборе, Васељенске Саборе, нама је предала не само да је чувамо, него њом да живимо.

Данашња, прва недеља поста зове се Недеља православља, Недеља православне вере, јер на данашњи дан славимо тријумф истинске и праве вере, знајући да ако не верујемо на исправан начин, онда не можемо ни живети исправно. Јер каква нам је вера, такав нам је живот. Онако како верујемо, онако и живимо. Ако је принцип по којем верујемо човек је човек у вук, онда ћемо устројавати тако и живот. И видимо, нажалост, браћо и сестре, да и време у којем живимо јесте време у којем се људи чешће ослањају на тај принцип, него на истину вере и заповести Божје о љубави. Наш основ је вера у Христа и вера у Његову реч, вера у Његово Јеванђеље, вера у то да је заповест Божја истина и правда и да само ако се држимо речи Христове, ако истински верујемо у Њу, онда имамо и прави истински живот.

Онај који погрешно верује, који верује кривоверно, он и кривоверно живи, погрешно живи. И зато, данашња недеља јесте недеља славља и прославе православне вере. Нека би Господ дао да православно верујемо, да верујемо онако како су нам Оци предали, јер та вера православна је уобличила нашу културу, нашу историју, нашу мисао, наше биће, биће нашег народа. Том вером да живимо како би смо и ми, заједно са онима који су пре нас и онима који долазе после нас, славили Једног у Тројици Бога, живећи Њим и у Њему, Оца и Сина и Светог Духа и сада и увек и у векове векова. Амин.